

Motion till riksdagen

1989/90:N421

av Roland Larsson och Hugo Andersson (båda c)

Biobränsle

Trots riksdagens beslut att kärnkraften skall vara avvecklad år 2010 har ännu mycket lite gjorts för att stimulera utvecklingen och utnyttjandet av miljövänliga, förnybara och inhemska energikällor.

Avsaknaden av signaler och konkreta kraftfulla satsningar på biobränslen innebär en uppenbar risk för att vi för vår omställning av energisystemet tvingas utnyttja kol och olja med den ökade försurning och belastning av miljön som följer av detta eller att vi blir fastlåsta i en storskalig naturgasanvändning.

Åkermark för energiråvara

Det är beklagligt att man från statens sida ännu inte insett vilken potential åkermarken har som energiproducent. Framtidens energiförsörjning måste inrymma en mångfald energikällor. Åkern är en av de viktigaste inhemska. Det gäller även med centerns utgångspunkt att åkern i första hand skall utnyttjas för produktion av livsmedel.

Det är nu hög tid att den nödvändiga omställningen av vårt energisystem sammanfasas med omställningen av jordbruket.

Bra för miljön

Produktion av energiråvara i jordbruket bygger på fotosyntesen, vilket ger både trygghet och bättre miljö. Eftersom riksdagen fattat beslut om att Sverige inte skall bidra till ett ökat koldioxidutsläpp, som förvärrar den s.k. växthuseffekten, är en ökad kolanvändning inte möjlig. Vid förbränning av biobränslen motsvarar tillskottet i atmosfären den koldioxid som bundits i grödan under tillväxten. Man får med andra ord ett perfekt cirkulerande system. Beträffande energiskog är också själva odlingen miljövänlig. Energiskogens gödslingsbehov är lägre än för andra jordbruksgrödor räknat per producerad mängd. Kan den fosfor- och kaliumrika askan återcirkuleras behövs bara tillförsel av kväve motsvarande vad som förts bort med bränslet. Risken för växtnärläckage är också mycket liten då marken hela tiden är bevuxen, växtperioden under året är mycket lång och behovet av vatten är stort.

En omställning av stora delar av jordbruket för produktion av energiråvara kräver forskning och utveckling. Det gäller inte bara i fråga om produkter och produktionsmetoder utan också i hög grad miljöaspekterna. Vi tänker då framför allt på den påverkan på odlingslandskapet som följer av en sådan omställning. Vårt odlingslandskap utgör ett omistligt natur- och kulturvärde som på ett varsamt sätt måste förvaltas för kommande generationer. Igenplanteringar av stora åkerarealer med granskog är ett exempel på en olycklig och oacceptabel produktionsomläggning som bör förhindras. Genom forskning och utveckling kan den mångfald av grödor skapas som möjliggör bevarande av odlingslandskapets karaktär.

Jordbrukets omställning

De planer för en omställning av jordbruket som utvecklats i utredningen "En ny livsmedelspolitik" kommer, om de sätts i verket, att leda till att 500 000 – 900 000 ha av den svenska åkermarken inte längre skall användas för livsmedelsproduktion. Det är en gigantisk omställning som kommer att slå ut stora delar av jordbruksnäringen såvida inte alternativ produktion kan anvisas i god tid innan förändringarna måste påbörjas. Trots att utredningen enligt vår mening i hög grad är grundad på realistiska antaganden om det framtida behovet av livsmedelsprodukter och prisutvecklingen på dessa, finns det mycket som talar för att delar av vår jordbruksareal kommer att kunna tas i anspråk för produktion av biobränslen.

Den regionala betydelsen

En dramatisk minskning av livsmedelsproduktionen utan att det samtidigt sker en målmedveten satsning på biobränslen skulle få de allvarigaste konsekvenserna för de mindre produktiva jordbruken i skogs- och mellanbygderna. I den krympande marknaden skulle dessa inte ha möjlighet att klara sig i konkurrensen med de högproduktiva slättjordbruken.

Med en biobränsleproduktion i de stora jordbrukslandskapen som genom sitt läge i förhållande till våra stora befolkningscentra har goda förutsättningar att kunna avsätta producerad energiråvara utan långa transporter, skulle förutsättningar för jordbruket inom övriga delar av landet förbättras.

Energiskog

Inom t.ex. Östergötland, där ca 60 000 ha av totalt 220 000 ha kan komma att få ställas om finns flera användare av träbränsle. Störst är Tekniska Verken i Linköping som är en av landets största träbränsleanvändare och som har tekniska förutsättningar att ytterligare öka sin biobränsleanvändning för bl.a. elproduktion i kraftvärmeverk. I stället planeras nu ett antal kraftvärmeanläggningar för naturgasdrift. I realiteten betyder det att naturgasen introduceras på bekostnad av biobränslet.

Ekonomiska förutsättningar

Mot. 1989/90

N421

En förutsättning för att bibränslen med nuvarande priser på kol, olja och naturgas skall kunna konkurrera med dessa är att de fossila bränslena beskattas högre eller belastas med ännu högre miljöavgifter än vad som nu beslutats. En annan möjlighet är att bibränslen i varje fall under en omställningsperiod får ett statligt stöd. Det kan t.ex. vara i form av planteringsbidrag eller genom avsättningsgarantier.

Knappt om tid

Det torde knappast råda någon tvekan om att bibränslen måste bli ett betydande inslag i vår omställning av energisystemet inför kärnkraftens avveckling. Redan nu är det i senaste laget att kunna räkna med att i tid få fram det bibränsle som kommer att behövas om inte radikala stimulansåtgärder vidtas. Förutom att det kan bli frågan om nya odlingsmetoder med vad det innebär i fråga om andra typer av maskiner etc. måste också naturen ha den tid den kräver.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om stöd för produktion av bibränslen.
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av forskning och utveckling för produktion av bibränslen.

Stockholm den 23 januari 1990

Roland Larsson (c)

Hugo Andersson (c)